

W i f i a d i

z e s w a t é h o P í s m a

s t a r í h o a n o w í h o Z á k o n a

s m e a w n í m o p o m n e ě m

s t w e r o z r á d k o h g e d n a t o r o n c o z w u ě n í c h .

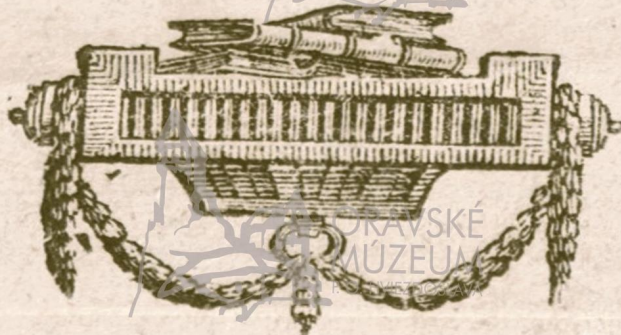
G ł o ż i l , a w i d a l

J o s .

I g n .

B A J Z A

P r i t r ž k ý F a r á r .

W t r n a w e ,

W i t t a c e n é u W a c l a w a G e l i n k a , K o ř u 1 8 1 3 .

**Ukaz Príkladu, a mravného z nich wieses
Seného opomneňa.**

Žaloba na prvých Rodiču na listě 1.

W páchání prworozeniho hříchu wůla naša
we wůli prvích našich Rodiču zawrerá bila. Co
po swedectwu Sw. Pisma ag rozum utwórzuge:
nebo gináč trest hříchu toho nesprawedliwé bi sme
trpili.

Bůh ag z hříchu umí dobré wiwědčí. Z pr-
worozeniho toho nagwic máme známú Bosťu spras-
wedlnost, a milosrdnost.

Ten, kdo Bohu za nás platiti došel, nebil pu-
hý člověk, ale Bůh, a člověk spolu. Ponewáž
taký geďine od našho dluhu nás mohel oswoboditi.
Naša wůla gest sice ke zlému nakloněná, a roz-
zum zatemnený šeděnou rú winú: milostú nistmē-
ne Boha-čloweka Wikupitele našho ag swobod-
ne wsecko wolíme, ag wíc i w Náboženstwu, i
w prirozeném umeňu wíme, nežli wešli, a we-
šli mali prvý našý Rodič. Ktebe, a Peklo k
wůli našeg nám stogi odewreně.

Chorobi, krasný žiwot, storsú smrt, a wše ga-
řekolno bídí, težto trpíme, w tég, w kterég ge-
tro

trpíme, mire, a wáhe, našig w pokuoch, w
nápogoch, w smilstwu, a ost. nemirnosti máme
pripisuwati, a ně prworozenimu hříchu.

II. Kain a Abel = = = = 13

Prwý tito bratři uznali Boha biř. Uznali ho
biti Pánem, a Otcem wšeho. Uznali, že ho čit,
i zewnitřně, obetami, bili dlužný; ně, že bi on
gakúkoliw lidstú čest potřebuwal, nebo sám w
sebe gest sebe on nagilawněgsý: ale, že to liše
činiť pre seba potřebugú, a dlužný sů pre geho
nagwiřse i nad nimi Panstwěj, a Otcowstwěj.

Šak náhle zhřešime, guž pokuť hříchu we
dwerách gest: hrizeňj totižto swedomá. U dobre
geste, pokuť to gest: gináč w Pekle plný, celý
trest bíwá trpený.

Záwiř nist nepomáhá, a w giné težše, pteráč
Kaina, hříchi uwchuwáwá.

III. Noe = = = = 17

Opilstwěj príliš škodi na statkoch, čestí, zdra-
wú, a na duři: neráz náhlú smrtú.

Kořice sů dlužný, ag přirozením žiwočichu
příkladem, o žiwěňj swích dítěk pečuwati.

Kořice sa magú wřenásobně chrániť mlúwiti,
nebo činiťi wšecko to před šitkami, čo bi gě po-
horšiti mǒhlo.

Dítka nech udusa, čo zlé od swích Kořicuw ne-
bo wiřa, nebo šlifa. Nech to wenku nehlašá.

Dítka smegú, i musá Kořicuw gegich winu spo-
menúti: ale w tichosti, a wíc s šetínskú prosbú,
bi sa poprawili.

IV. Dina = = = = 23

Wšestřný ženslěg wšetěčnosti příklad Dina.

Kolké někedi neprávosti z Panněn (widatich
zaře rozumeg) postwřněňá nasleduwáwagú:

Gest:

Gestli príhodne Panna swu čistotu trati, čož
w zblínáňu, a w hledanič príležitostách :

V. S á r a o = = = = 28

W temto Egypťském Mocnárowi, a w lidu Is-
raelském gest wiobrazeny zatwordlý hršník. Kter-
rák ho Bůh dlho trpi. Kterák guž mešse, guž
tworďse prostředki zaugimá k napraweňu geho, a
nešbagičiho wečne zatracuge.

W smrti nestore sú slibi polepseňá; a pre zúfa-
ňj ani tý guž čiňene biť nemůžú.
Pre, ag gedniho, hršníka neľdi Bůh celé w-
sadi, a Kragini trestáwá.

VI. A b s a l o m = = = = 36

Đitki! Kodicum čiťe; gestli děl na zemi žit,
neľdi z Bosťeho mstweňá ag na katowú ruku ne-
prigít, a i we wečnosti neplaťit chceťe.

Kodicě đitki pre wini ag telo-čítitedľne máťe
trestaťi: gať strze ně nežádáte mnohonásobně sú-
žený, a na druhém take Swete od Boha karha-
ný biťi.

Nepráwě učeňj gest, tožto zakazuje sľaháňim,
kšiz slowá neprospechugú, đitki naprawuwat.

VII. S a l o m o n = = = = 42

Wekterý weku našho Wudrci nad Salomóna
horši blůďá. Ale pozorugme, gích Boha rozu-
mem nezapiraťi, neb to nemůžú: srdcom toľito, a
ustámi; to gest: žádagú, biť trestu nesprawedl-
nosti gegích Boha nebilo.

Smilstwěj wice potupuge starich.

Ženi mnohich guž o statki, o česť, o telo, o
rozum, o Boha, o dusu doněli.

Prenesťestniho Salomóna konca máme sa wšecy
leťati.

VIII.

Prítomnég Knížki k dostání u Gelina Wäclawa
Knihotiskara w Trnawe ležicég nezvázanég ce-
na gest gragcaruw 48.

3 ginich Knih tehožto Welebn. Púwodca u rečení-
ho Knihotlačára sú gesté tež nezvázané

Cwiceňj Pobožnosti. Wodlácá Knížka ze
Swato-písebních, a weregních Cirkwních mo-
dlitěb záležicá. Treťe rozmnožené widáňj = 36 gr.

Práwo (powinnost) o žiwěňj Saráruw = 12 —

Křesťanské Katoličké Náboženstwí celé w pge-
ti zwazčech. Kde předně mnohými, a samými
z rozumu důwodmi ukazuje sa bití Boha, a
nesmrtnost lidské duše. Z toho potřeba Ná-
boženstwa, a nagprw síce přirozeného.
To nedostačuje člověka k swému cíli wědci:
prečoz powstáwa potřebnost zgeweného
Náboženstwa; gakež Bůh z prohlídnoti
swé m usil dáti: gestli musil, dal také.
Co wihledáwa, a nalezá sa u prostred gi-
nich w samém gešiném strz Mósesa, a Pro-
rokw, a Krísta Gězisa hlášeném Zákoně.
Tochto potom dle Katoličkého wíznáwání Dís-
li (Wiru, Nádeg, Lástu) Púwodce na dů-
wodi z rozumu, kde ten pomáha, nezapomí-
nací, wíswetluge. Dokláda Swátosti, a
Swato-običage i weregné Kostelné, i gake
u lidu zewnitřně sú. Wšech pget zwazčew = 31.

Kené Wládenca slusenosti = = = =

Obřada Bl. P. Marie. Kde čokoliw kě cři
Panni, a Matki Božég w Rázňách řečeno
bit může, ze Sw. Písma, a Sw. Cirkwe Ot-
cuw posbírané záleži = = = = 15 gr.

Epigrammata dwognásobné. S Prosodiú 15 —

ANTIΔOTON Katholika-béli Vállás = 15 —

Weselé Učínki, a řečěňj k záhawě = 15 —

46. Čině nezčistně nechcem spomínať,
 Neduhuw, nemoci, trápeňá čítať;
 Ale záš sa Otec musím wás pítať:
 Púwod toho na mňa gaľ smíte zmitať?

47. Siťili bi šte gen tela prirozenosť,
 Nikedi, a w ničom nechceli nemírnosť:
 Mali b tela wase sili, zdrawa hognosť,
 A na zemi weť wás wetšú podlúženosť!

48. Ale nad howadá wý horség túžite,
 Nad howadá bruchu škodněgšeg slúžite,
 Nad howadá telo zlostněgšeg rusíte;
 Odpoweďte s prawdú: w gaľý plod slúžite?

49. Wás mimo rozumu ag zgewňe Búh uči,
 Čo škodi, osoži, kriš, nebo muči,
 Čo w žiwote zdržá, čo od neho lúči;
 A wása po wšom zlém roztopasnosť buči.

50. Spomnel sem zgeweně wám dāné umeňjo,
 A wim, že to u wás wšekú cenu meňi;
 Ba wim weriť mnohich, že žaden Búh není:
 O Ewa manželka wiš této odmeni!

8. Dina! Šakobowě pekně šewča Dina!

Twogim bratrum kolká twá wšetečnošć wina!

Bila b-s bila doma, čeo w zahrađe diňa,

Nemala z toho bić wšeho ani dlina!

9. Dina! ag wčilegsě dčeruski zblinagú,

Ule těch Pannenstwa, gať twé, nezhiňagú;

Gegěch ně násilú lalie zhiňagagú,

Aniž preto bitki, wraždi sa zwiňagú.

10. U Dina! gať-b gedná wždi Wšada minút

Mala wčil, křiž Panne ráci weneć hinút;

Nebilo-b kše okom na čloweka mihnút,

Čelý Swet ze seba musil-b w niweć wihnút.

V.

Š á r a o z 2 Mós. Knihi.

1. Bi lid Israelšćy Šarao puštil wen

Z Egiptu, kše, buš onž nebil w ničom wiňen,

Tiranšćim robotním poddánstwím bil křiwen,

Napominaný bil desaterim šiwem.

2. Prwý nebil škodný, mal tolik ukázať,

Že wšemohúćy gest, který raći kázať

Lid swóug přeć wipuštiti, wic s nim tať neházať,

A ukřutněgsi miť, než w žaláři wázať.

3. Na rozkaz Mósesa Aaron prút hošil,

Z prúta hneš had powstal, a gaťž choši, chošil;

A křiž bosorákuw prút až drakuw zrošil,

Drakuw bosoršćich had Aarona zdrošil.

4. Toto Šáraowi nebilo na hnúťj,
Aniž tamto bilo do žiwého tñnúťj,
Kšiz wišel, že sa ťil, a wša woda mŕti,
Že wšedú biť tñnúťj Mófesuw prút nŕti.
5. Medbal s tím Šarao, ačkoliw ně gedn.
Trwalo to i s rib wšech wimorením den,
Ale po Egipie wšade celich sedem:
Teb i bosorstý čin bil gaksit podobn.
6. Druhé bilo, že čo we wodách žáb žilo,
I po Šaraowich domoch sa wozilo;
Ag po misách, gidlách ohnízdne ložilo,
To tež bosorákuw opictwój zložilo.
7. Ale Mudrci ty wic známé nemali,
Pri skutkoch Mófesa dál zmámený stáli,
A činum tím biťj Boslich diwuw dali,
Kšiz: Bosťj prst gest zde, weregne zeznali.
8. I Šarao hñed tu bil giného mñeňá,
A s mñeňim ag wŕla gehu gest zmeňeňá,
Slibil lid prepustiť z králowstého mēna,
Nech gen tá wražba gest nekam přeč zweđená.
9. Wtečil mēna swého, proti swím slowám lhal,
Prečož Aaron prút záse do ruki wzal,
Uderil zeme prach, z toho hñed hore stal
Drobnich mŕch rog nad rog, který obťižne pchal.
10. Zas Šarao slibil wipustiť židuw přeč,
Gak-b muski utichli; zas wšak swú rusil reč:
Zas tehdi dowolal Aaron nowý meč;
E osami, srsňoma težsú mal Egipceč.
- 11.

12. Powím-ť podobenstwj, tož sem měneg sluši;

Ule ti ho powím, nech ta hanba sůži:

Máš milenku, pre ňuž lásta twá ta sůži,

A wša twá wůla gěg wůli we wšom sůži.

13. Ule tá ti mlúwi, že nechce twogá biť,

Dokůd neprátela nebudeš w láske mít.

Poweš, či nebežíš hnedki sa s ním meriť?

Zahála Bohu to, Bohu smůj odeprít?

XIV.

Robotníci we winohrađe u Matth. w 20.

Sospodarský člowěk wišel, kdiž bil úswit,

Chěgiec robotníkum we winici swěg mít:

Nalězlím sgednaním kázal wen k práci ti;

Že gim denný peniz wplatený má biť.

1. Měštor' zas šel na trh bítose on bedliwý,

Žrel, gať zahálagú gedný tam leniwý:

Žše na winicu, práwil, mogú i wý,

A plat wám nebude čibiiti prawdiwý.

3. Eli. A on i trejý, i štwrtý gěste ráz,

W poledný totižto, a w popoledný čas,

Wišel, a nalězlích slal na winicu zas,

Slěbie zašlůženú ag tím dať mzdu na wlas.

4. Uniž sa mu čcelo ag pod wečer zdáti,

Že bi takích bilo něštoro guž zwáti:

Šel tehdi, a našel gedních w trhu státi,

Který sa mali guž po čwěli brať spáti.

5.

5. Tím právil: čo wý zde stogíte celý deň,
Zahalcivý, gačo daremný hnily penz

Tý rekli: nagimal tde-b nás, nebil gedens;
Ag wý tehdi (rikal) wigdíte gesté wen.

6. Wečer rozkázal wšem prítomnými biči,

A strze Wincúra každiho mzdu míti:

Od posledních počna k prwím hore iti;

Žádnimu w sgednaném plate nechibiči.

7. Wzali po penízi, který méneg smedu

Trpili w unáwke; neb dosti k posledu:

Prwý z toho, že děl robili, ohledu,

Čekali wíc zhrnút striberního ledu.

8. Ale ag tito gen po penízi brali,

Gakowý s nechutí wozmúce reptali:

Že tamtý celý deň kdesi sa snad hrali,

A hošinu tolik motíki své drali.

9. Mý sme, práwi, něli dňa, horka bremeno;

Tich robota bila geďine pre méno:

Kolko nám gest ništměň strz teba seleno,

Tolko wzalo i to leniwé plemeno.

10. Práteři! (Hospodár rekł z nich gednĭmu)

Smlúwil si sa se mnú k penízu dennĭmu:

Ten si na dlaň dostal. A gá poslednĭmu

Cheem tolko dať, kolko sem slĭbil prwĭmu.

11. Wezmi pretož, čo gest twogé, a přeč idi,

Ponewáďž nečiňĭm tebe žádnég řiwodi:

Đel ag ti twé dari, gaťž sa-ť mŭdre wiďi,

W tom teba nech druhý nemŭdre nerĭďi.

XVIII.

Marnotratný sin u Luč. w 15.

Otče můg k slisáňu milostně ucho dag,

Aech w ňom zní litostně, ktere křičám, gag.

W ti prenestestný, w který sem pádel, krag,

O blahoslavený povrhlý Otca rag!

1. Otče we wšelikých bídách, múzách plíňem,

W celég még bitnosti wšenásobně hiňem,

Neni možné wistát, žalostně sa miňem,

A nagrežšého snad gešte buďem wiňem.

3. Otče můg! Ale gať smím řa mím Otcem žwat?

Sin Otca žiwotem má wipodobňuwať,

Wúlu geho stále, a we wšem zplňuwať,

Před geho zhoršeňím tuze sa zhrozuwať.

4. To sem gá nečinil, to zapowrhal sem,

J bich swobodný bil celkom bližším časem,

Pital sem část mogú rozkazowním hlasem,

Newládnuce gešte ani gedním wlasem.

5. Řikal sem: dag Otče! gaťý patri můg šil,

Neb přeč od teba it můg mňa duch popúšil,

Biť bich práwe křácal, aneb nekže blúšil,

Nebuše guž ginác: tať sem to usúšil.

6. Otec dobre znagic wšedě mě neresiti,

Znagice, gaťé gá hledám mu newesti,

Napomínal, prošil, bich nechal té cesti,

Odreknúl sa křlamu, a mládežstég lešti.

118
7. Čožkošw wsať Otec mlúwíl, bilo darmo,

Pretežké sem w eríl biť Otcowsté gármo :

A pretož stwáral sem hrozně w dome lármo,

Guz ginde žádagie wídel druhé ráno.

8. Konečne urobil Otec móg zadošti

Bušto né bez smutku, móg zlostnég žádošti :

A w temto mém skutku necítil radošti

Nikdo w celém Dwúre, každý bil w žalostí.

9. Sam geđinyý sem bil, který sem nekwílil,

Bár zasluhuwalo, bič, gať Esau, wíl,

A storsímu toľko odchodu sem píłil,

Pewně dowerugie, že sem sa nezmíłil.

10. Prečož rýchle wseďo we zwazki sbiragie,

Brál sem sa s Bohem buď žádním neríkagie,

Wěň (o prezlost!) ruku Otcowstú líbagie,

Uneb požehnánj posledné pítagie.

11. Gá li tehdi sinem Otea teho biťi,

Gá sinowstú nádeg k Otcu temu míťi,

Gá li smím dúwerne naspát k němu iťi?

Uť né! ale ňzi do smrti zďe líťi.

12. Čož potom? gať náhle wíšel sem w pole wen,

Weril sem, že nejsem wseďóho stestá kmen,

Wslawuwal, chwátíl, cíł sem ten prwý deň,

Nemnie základný ho biť móg ztrati kameň.

13. Prwě wsi, Wtestěka sa mi nelíbili,

Uníž blížě Wtestá ke chuti móg bili :

Wwsem, bi sa skutki mogě neschířili,

Do Otcowstích usuw storsí newoletíli.

U žaloba buďe li na teba prawá,
že Swatý pre twú zlošť čas mēn etnostne trává?

16. Chci sa tehoi hríchow ag pre to zdalowať,
že dobrý budú smeť na teba žaluwať :

Swú škodu na teba s príčinú zwaľowať,

U, gať krádežnika, wice ťa zdlawuwať.

17. Sudcu! mý sme mali hustši w tebe klíti;

Nebo sme mali wic twich milostí míti;

Xši-b tento bil w hríchoch cheel ustáwať iti.

Túto Swatý budú smeť žalobu líti.

XX.

Bohatý hodowniř, a Lazar u Luř. w 16.

22. Bil boháč, tehož šment, a šarlát odiwal :

Kterimu kažďý seň s hořtinú choďiwal,

Ke škwostním stolum ho kažďý seň woďiwal,

U wždički nowe mu rozkoše ploďiwal.

2. Bil tež psotár žebrák, genuž Lazar měno :

Kteriho obsedlo wseřkich bíď plemeno,

Wšech časních potřeb ho prilehlo bremeno;

U w takém stawe s ním nebilo meňeno.

3. Wšemi sic núzami bil přewelce tlúčen,

Wřu nepřigemnostú zřisan, želáčan, mučen :

Alle mnoztwím wreduw w tele nagwic pučen;

Neb tím i z lidřského spolčeňá bil lúčen.

4. Že gest wseckim w očoch hnusoba, známé mal;

A pretož kamkoliw nablížuwať sa bál:

Uni u Boháča techto od wrát smel dál,

Bi ho snas, gaľ nebil, aspoň nekdo nelál.

5. Nesmel ďale, ležal tam geďine u wrát;

A padle ze stola drobki bil bi mal rád:

Gen té otrusini chcel strz nekeho brať;

A nebil, kdo bi chcel, težto gemu poprát.

6. Toto ukrutenstwj, táto toľká hana,

Táto člowečenstwu taľ odporná rana

I záwistních sluhuw, i obžerca Pána

Pšim gest na widomost učinem karhana.

7. Pši lítostiwegšy činili, čo móhli;

Bili mu Lekári w geho wreduw bóli:

Lizali ge; ale tím Pána neohli,

Uni sluhuw, bi mu ty w hlade pomóhli.

8. Nepotreburwal wsak žádnú pomoc ďale,

Nebil wic súžený w mnohu, ani w mále:

Zmizli zdegse bídí wse w něm nenadále;

A slúžili té guž gen mu k wetšeg chwále.

9. Prestal drobki, a i celini žádat gezt,

Prestal od wrát k wrátám táhnút, wlecť sa, a lézt,

Wreduw, a wsá giná umlkla w něm bolest:

Umríc w Abraháma prenesen lúno gest.

10. Ale ag Boháč guž prestal sa hostiti,

Prestal we wselikých nastrogoch stkwostiiti:

Wzusiľ, a žalostně začať sa postiti;

Búh prawdiwý počal nad nim sa pomstiiti.

Obráčeňj Sw. Pawla ze Ektut. Up. w 9.

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

Samel po Štefana ušameňuwaňú,

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVAORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

(W kterém naghodněgsý on bil ke karcháňú:

Nebo druhých rúchá držíe pod ochranú,

On druhých rukámi dáwal každú ranu.)

2. Knezow hagdúchem bil, Cirkwi Krista koľním,

Bil serhem stádečku Kristowému boľním,

I w Gerusaleme, i do kola poľním:

A ně za negaké plati, ale woľním.

3. Niďdo ho neprosil, niďdo mu nekázal,

Sam sa, kše wericý w Gěziša sú? tázal:

Tich mužow, i ženi w domoch vlastních wázal;

A sám (hagdúch, serha) do žaláruw házal.

4. Pretežků proti nim nenawisťú boril,

Prehrozňe sa geho duch proti nim boril:

We wůli geho hnew preukrutný dworil,

Který i rozumem wládat mu odporil.

5. Tak w Gerusaleme, a do kola wiňit,

Tak zle o tamegsích Krista werních miňit

Nebilo dost; chcel ag dál proti nim kmiňit:

Ag zdáleních žádal ze swích koži liňit.

6. Od Knížata Knezow pítal sebe listi,

Bi ho snad na ceste nezdržali místi;

Nemňeli nosit ho haduw, štiruw, hlisti:

Ale znali, že gest člowek prawý, gistý.

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVAORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVAORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

Chibi tist u.

Na liste w rádku

misto

čítas

10

13

tworum

tworum

24

7

aneb dogki berú

neb dogkámí šerú

47

22

Malochu

Molochu

55

9

wedel

medel

71

24

Frči

Frči

74

3

owláfel

owléfel

82

14

nebo

neb

83

3

Smilnica

Smilnila

99

15

o

čo

101

16

nebolo

nabolo

105

27

tafe

tafe

107

10

U ti

U tím

109

6

z bídí

z bídki

121

5

Ča

Čo

130

1

brať

brat

131

2

Bila

Bila li

145

5

w Mestečku

w Mestečko

—

16

zde

zle

—

18

branúciim

brdnúciim

150

posled.

preťu

pnetú

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P. O. HVIEZDOSLAVA